

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Niels Petersen har Ordet for en kort Bemærkning.

Niels Petersen: Jeg hævder selvfølgelig ikke, at Eksistensen af et Apparat til Forsvar af Neutraliteten i alle Tilfælde skulde bevirke, at man kom ud af Neutraliteten, men det, at vi under Verdenskrigen ikke kom ud af Neutraliteten, er paa den anden Side heller ikke noget Bevis for, at man skal have et Apparat til Forsvar af Neutraliteten, og at man derved forringer Udsigten til at blive inddraget i Krigen. Under Krimkrigen i 1854 havde vi netop et Tilfælde, hvor de militære Ministre ønskede at gøre Brug af det Militærapparat, vi havde, og opstille noget, der gik langt ud over en Politivagt, men dette bevirkede, at man fra Englands Side indtog en saadan Holdning, at der var Fare for, at vi skulde komme ud af Neutraliteten. Da det saa endelig lykkedes Udenrigsministeriet at faa de to Fregatter, man havde sendt ud, til at stryge Kommandoen, og man indstillede de militære Forberedelser, var den Fare, der en Tid truede vor Neutralitet, forsvundet med det samme.

Moltesen: Der findes en noget ondskabsfuld Bestemmelse af Forskellen mellem en Diplomat og en Politiker, som lyder saaledes: En Diplomat har ikke Raad til at have en Overbevisning, en Politiker skal i det mindste lade, som om han har en. Der er som sagt en Ondskabsfuldhed i dette, men der er tidt og ofte i en Ondskabsfuldhed en vis Sandhed, og den Sandhed, der ligger i dette, gør vel, at det var noget vanskeligt for en gammel, skolet og udmærket Diplomat pludselig at blive Politiker, og det er vel Forklaringen paa den Egenart, der var over den højtærede Udenrigsministers Udtalelser, som jeg for øvrigt saa godt har forstaaet: de har ikke i nogen Henseende været uklare for mig — den Ramme, de var givet i, var ikke anderledes, end at man kunde komme ind til Kærnen. Den højtærede Udenrigsminister udtrykte sit Standpunkt nu i Dag, idet han gentog sin Udtalelse fra i Aftes: Jeg har som Medlem af den Regering, der har forelagt dem — nemlig Afrustningsforslagene — selvfølgelig taget et politisk Medansvar, som jeg fuldt ud vedkender mig. Ja, naturligvis, det er jo

noget, som ingen kan have været i Tvivl om. Men saa endte den højtærede Udenrigsminister i Aftes sit Foredrag med at sige: „Jeg udtaler den Overbevisning“ — der staar „Overbevisning“ — „at den udenrigspolitisk set heldigste Løsning i denne Sag vil være den, der i højeste Grad formaar at forlige de forskellige Standpunkter, og det er derfor stadig mit Haab, at det ad Forhandlingens Vej maa lykkes at faa saa stort et Antal af Rigsdagens Medlemmer i Tale, at man vil kunne naa til en Ordning, der i højere Grad end den hidtidige har Folkets Tilslutning og Tillid.“ Det var en Gentagelse af det, der for mig var Kærnepunktet i den højtærede Udenrigsministers Tale, første Gang den højtærede Minister havde Ordet ved Afrustningsforslagenes Behandling, og jeg vil gerne have Lov til at oplæse denne Sætning. Den højtærede Udenrigsminister siger saaledes: „I særlig Grad er det mit Haab, at der, om Forhandlingens Vej viser sig farbar, maa kunne naas det Resultat, at der indenfor eventuelt beskedne Rammer for de paagældende Styrker vil kunne skabes saa fuldt ud betryggende Forhold for den enkelte medvirkende fremtidig, at han med større Ro i Sindet end under de nuværende Forhold og med Indsats af sin fulde Energi kan kaste sig over de Opgaver, som bliver stillet ham, og som han da vil vide er godkendt i deres begrænsede Omfang af Folket, naar dette har talt sit Ord med i Sagen.“ Jeg har Indtryk af, at det er det Standpunkt, den Overbevisning, som den højtærede Udenrigsminister har, og som han vil staa paa, og det forekommer mig, at det letter Sagen meget for os, som ikke vil Afrustning. Skønt den højtærede Forsvarsminister udtalte, at han ikke troede paa en saadan Mulighed — og den højtærede Forsvarsminister har jo mere politisk Erfaring end de fleste her i Salen —, saa hørte vi dog nu i Aftes af den højtærede Udenrigsminister, at hvad han her udtalte, var den samlede Regerings Opfattelse, nemlig at vi skal naa til en positiv Ordning af, hvad vi kan kalde et Fredsværn. Man kan kalde det et Vagt-værn, eller man kan kalde det et Forsvar, man maa kalde det for mig, hvad man vil, naar det blot udtrykker det, som jeg har Indtrykket af er den højtærede Udenrigsministers Overbevisning . . . . . (Udenrigsministeren [Moltke]): Der var Tale om For-